

LIETUVOS BANKO VALDYBA

NUTARIMAS

DĖL STANDARTINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO SUTARTIES SĄLYGŲ PATVIRTINIMO

2024 m. kovo 14 d. Nr. 03-34
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42 straipsnio 4 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos finansų rinkos priežiūros sistemos pertvarkos įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi ir Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos banko valdyba **n u t a r i a**:

1. Patvirtinti Standartines transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygas (pridedama).

2. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos 2004 m. balandžio 23 d. nutarimą Nr. N-47 „Dėl Standartinių transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygų patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Valdybos pirmininkas

Gediminas Šimkus

STANDARTINĖS TRANSPORTO PRIEMONIŲ VALDYTOJŲ CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS PRIVALOMOJO DRAUDIMO SUTARTIES SĄLYGOS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Standartinėse transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties sąlygose (toliau – Sąlygos) nustatytos pagrindinės transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties (toliau – draudimo sutartis) nuostatos.

2. Draudimo sutarties šalių (draudėjo ir draudiko) ikisutartiniams ir sutartiniais santykiais taikomos Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – Privalomojo draudimo įstatymas), Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas), Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) ir Sąlygų nuostatos. Sudarant draudimo sutartį ryšių priemonėmis, taip pat vadovaujamosi Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymu.

3. Šalys draudimo sutartimi negali pakeisti imperatyvių Privalomojo draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimų.

4. Sąlygose vartojamos sąvokos atitinka Civiliniame kodekse, Draudimo įstatyme ir Privalomojo draudimo įstatyme vartojamas sąvokas.

II SKYRIUS DRAUDIMO SUTARTIMI SUTEIKIAMA APSAUGA

5. Draudimo sutartimi apdraudžiama draudimo sutartyje ir (arba) transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijime (polise) (toliau – draudimo liudijimas) nurodytą transporto priemonę naudojančių transporto priemonių valdytojų (toliau – apdraustųjų) civilinė atsakomybė už žalą, išskyrus Privalomojo draudimo įstatyme numatytas išimtis.

6. Draudikas privalo išmokėti draudimo išmoką tik tuo atveju, jeigu draudžiamasis įvykis įvyksta draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu.

7. Draudimo sutarties draudimo suma nustatoma Privalomojo draudimo įstatyme.

8. Draudikas neturi teisės draudimo sutartyje nustatyti sumos, kuria draudžiamojam įvykio atveju būtų sumažinama mokama išmoka (franšizė).

9. Draudikas atleidžiamas nuo draudimo išmokos mokėjimo ir (arba) draudimo išmoka nemokama Privalomojo draudimo įstatyme nustatytais atvejais.

10. Privalomojo draudimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 „Dėl Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių ir indeksuotų draudimo sumų dydžių patvirtinimo“ patvirtintose Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklėse (toliau – Taisyklės) nustatytais atvejais draudikas, sumokėjęs išmoką, turi teisę reikalauti, kad sumokėtas dėl padarytos žalos sumas ar jų dalį grąžintų už žalos padarymą atsakingas asmuo (transporto priemonę vairavęs asmuo arba kitas teisės aktų, reglamentuojančių civilinės atsakomybės sąlygas, nustatyta tvarka už žalos padarymą atsakingas asmuo) ar draudėjas. Draudiko reikalaujamos grąžinti sumos dydis nustatomas atsižvelgiant į nustatytų pareigų pažeidimą, pažeidimo priežastinį ryšį su eismo įvykiu, dėl pažeidimo ar pareigų nevykdymo atsiradusios žalos dydį, kitas reikšmingas aplinkybes ir į Taisykles.

III SKYRIUS

DRAUDIMO SUTARTIES SUDARYMAS

11. Pareigą sudaryti draudimo sutartį turi asmuo, nustatomas Privalomojo draudimo įstatyme įtvirtinta tvarka. Jo vardu draudimo sutartį turi teisę sudaryti transporto priemonės teisėtas valdytojas arba kitas įstatymų nustatyta tvarka įgaliotas asmuo. Transporto priemonės valdytojas, teikiantis prašymą sudaryti draudimo sutartį, visą būtiną informaciją ir dokumentus, reikalingus sutarčiai sudaryti, sudarant draudimo sutartį yra laikomas šiame punkte nurodytų asmenų, atsakingų už draudimo sutarties sudarymą, atstovu pagal įstatymą. Sąlygose nustatytais atvejais draudėjui taikomos teisės ir pareigos taikomos ir jo atstovui.

12. Prašymą sudaryti draudimo sutartį draudėjas pateikia draudikui žodžiu arba raštu. Kai sudarant draudimo sutartį draudėjas pateikia rašytinį prašymą, sudarius draudimo sutartį, prašymas tampa sudėtine draudimo sutarties dalimi.

13. Draudikas ar jo įgaliotas atstovas draudėjo fizinio asmens prašymu privalo įteikti jam Sąlygų kopiją. Sąlygos taip pat turi būti paskelbtos draudiko interneto svetainėje. Privalomojo draudimo įstatymo 12 straipsnio 1 dalyje numatytos pareigos privalo būti nurodytos draudimo liudijime. Draudimo sutartį sudarančiam ar sudariusiam asmeniui draudikas išduoda eismo įvykio deklaracijos formą ir, jei asmuo to pageidauja, paaiškina, kaip ją užpildyti, bei informuoja draudėją (pažymėdamas draudimo liudijime ar nuroydamas savo interneto svetainėje) apie galimybę pildyti eismo įvykio deklaracijos formą naudojant Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuro administruojamas informacinių technologijų priemones.

14. Prieš sudarant draudimo sutartį, draudėjas privalo suteikti draudikui jo prašomą teisingą informaciją ir pateikti dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti, numatytus Sąlygose. Draudėjas savo iniciatyva turi teisę pateikti ir papildomą informaciją, ir (arba) dokumentus, draudiko nurodytus kaip turinčius reikšmės vertinant draudimo riziką. Draudikas savo iniciatyva turi teisę tikrinti, ar pateikta informacija teisinga. Draudiko reikalavimu draudėjas turi pateikti apžiūrai ar sudaryti galimybę apžiūrėti transporto priemonę, kuri nurodoma draudimo sutartyje ir (arba) draudimo liudijime, kitokiu šalių individualiai sutartu būdu (pvz., siunčiant transporto priemonės nuotraukas, vaizdo įrašą).

15. Draudimo sutartis sudaroma raštu. Draudėjo pageidavimu draudikas gali pateikti tiek popierinę, tiek elektroninę draudimo sutartį ir draudimo liudijimą. Bet kokie šalių susitarimai ir draudimo sutarties pakeitimai, taip pat su draudimo sutartimi susiję draudimo sutarties šalių pareiškimai ir pranešimai turi būti rašytiniai. Sutarties šalys turi teisę pareiškimus ir pranešimus teikti ir kitokiu abiejų sutarties šalių individualiai sutartu būdu elektroninių ryšių priemonėmis. Jei pasikeitė draudėjo gyvenamosios vietos arba buveinės adresas ir draudėjas nepranešė apie tai draudikui, laikoma, kad draudėjui paskutiniu draudikui žinomu gyvenamosios vietos ar buveinės adresu registruotąją pašto siuntą išsiųsti draudiko pareiškimai ir pranešimai įteikti draudėjui.

16. Sudaręs draudimo sutartį, draudikas privalo išduoti draudėjui draudimo sutarties sudarymą ir suteikiamą draudimo apsaugą patvirtinantį draudimo liudijimą, atitinkantį Privalomojo draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus. Draudimo sutartyje privalo būti tiksliai nurodyta draudimo sutarties rūšis ir pateiktos nuorodos į Privalomojo draudimo įstatymą, Taisykles ir Sąlygas.

17. Privalomojo draudimo įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodyti asmenys ir transporto priemonės valdytojai negali naudoti patys ir leisti naudoti kitam asmeniui neapdraustą transporto priemonę (neturint galiojančio Privalomojo draudimo įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus atitinkančio draudimo liudijimo).

18. Draudikas neturi teisės atsisakyti sudaryti draudimo sutartį, išskyrus tuos atvejus, kai draudėjas neįvykdo Sąlygų 14 punkte nurodytų pareigų. Draudiko atsisakymas sudaryti draudimo sutartį gali būti ginčijamas teismo tvarka.

19. Jeigu draudėjas neįvykdo Sąlygų 14 punkte nurodytų pareigų, o draudikas, neatsižvelgdamas į tai, sudaro draudimo sutartį, draudikas netenka teisės reikalauti nutraukti draudimo sutartį remdamasis tuo, kad Sąlygų 14 punkte numatyta pareiga neįvykdyta.

20. Sudarydamas draudimo sutartį, draudėjas turi pateikti draudikui šią informaciją ir dokumentus:

20.1. transporto priemonės registracijos liudijimą, o jei transporto priemonė neįregistruota arba neregistruotina – transporto priemonės, nurodomos draudimo sutartyje ir (arba) draudimo liudijime, techninius duomenis (variklio galią, bendrąją masę, keliamąją galią ar sėdimųjų vietų skaičių ir pan.);

20.2. asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą;

20.3. kitus draudiko nurodytus dokumentus ir (arba) informaciją, reikalingus draudimo sutarčiai sudaryti.

21. Jeigu įprastinė draudimo sutartis sudaroma prieš valstybinį transporto priemonės įregistravimą, draudikas, gavęs draudėjo prašymą ir kitus dokumentus, būtinus draudimo sutarčiai sudaryti, išduoda draudimo liudijimą, kuriame nenurodomas transporto priemonės valstybinis numerio ženklas, išskyrus atvejus, kai transporto priemonės valstybinis numerio ženklas žinomas. Už transporto priemonių registraciją Lietuvos Respublikoje atsakinga institucija registracijos duomenis draudikui perduoda Privalomojo draudimo įstatyme nustatyta tvarka per Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo duomenų bazę.

22. Jeigu draudikas pageidauja, kad jam pagal sudarytą ar sudaromą įprastinę draudimo sutartį būtų suteikiama draudimo apsauga žaliosios kortelės sistemai priklausančiose užsienio valstybėse, draudikas draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis papildomai draudėjui išduoda žaliąją kortelę. Jeigu žaliojoje kortelėje nurodyta, kad ji galioja tik Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybėse, Šveicarijos Konfederacijoje ir kitose Privalomojo draudimo įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nurodytose valstybėse, tokia žaliaji kortelė draudėjui privalo būti išduodama neatlygintinai.

23. Transporto priemonės valdytojas neturi teisės sudaryti dėl tos pačios transporto priemonės kelių draudimo sutarčių tam pačiam ar iš dalies sutampančiam sutarties galiojimo laikotarpiui. Jeigu yra sudarytos kelios draudimo sutartys, pareiga atlyginti žalą dėl eismo įvykio, įvykusio sutampančiu ar iš dalies sutampančiu draudimo sutarčių galiojimo laikotarpiu, tenka paskesnę draudimo sutartį sudariusiam draudikui.

IV SKYRIUS DRAUDIMO ĮMOKŲ APSKAIČIAVIMAS IR MOKĖJIMAS

24. Draudimo įmoką apskaičiuoja draudikas. Draudimo įmoka turi būti nustatoma atsižvelgiant į draudiko suteikiamą draudimo apsaugą draudėjui (apdraustiesiems), taip pat draudimo įmoka turi būti proporcinga draudiko prisiimamiems įsipareigojimams pagal draudimo sutartį ir nepažeisti draudėjo (apdraustųjų) interesų. Draudėjo reikalavimu draudikas privalo individualiai įvertinti draudėjo nurodytas aplinkybes, pagrįstas dokumentais ar kitais įrodymais, reikšmingas apskaičiuojant draudimo įmoką.

25. Draudėjas už draudimo sutartimi suteiktą draudimo apsaugą privalo mokėti draudikui draudimo sutartyje nustatytais terminais nustatyto dydžio draudimo įmokas. Draudėjui nesumokėjus draudimo įmokos ar jos dalies draudimo sutartyje nustatyto laiku, draudikas apie tai privalo pranešti draudėjui raštu ir nurodyti Privalomojo draudimo įstatyme numatytas draudimo įmokos nesumokėjimo pasekmes.

26. Draudėjui nustatyto laiku nesumokėjus draudimo įmokos, draudikas turi teisę reikalauti už kiekvieną pavėluotą dieną ne didesnių kaip 0,04 procento delspinigių nuo nesumokėtos sumos, jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip.

27. Jei draudėjas draudimo įmokos nesumoka ilgiau negu 1 mėnesį nuo Sąlygų 25 punkte nustatyto pranešimo gavimo dienos, draudikas turi teisę vienašališkai nutraukti draudimo sutartį. Jei draudimo sutartyje nenustatytas kitoks pranešimų siuntimo būdas, preziumuojama, jog draudėjas gavo draudiko pranešimą, išsiųstą paštu, praėjus protingam terminui nuo jo išsiuntimo dienos.

V SKYRIUS DRAUDIMO SUTARTIES GALIOJIMAS

28. Draudimo sutartis įsigalioja nuo draudiko ir draudėjo sutarto momento, nurodyto draudimo sutartyje ar draudimo liudijime. Žalioji kortelė įsigalioja joje nurodytos dienos 00.00 valandą. Draudimo įmokos nesumokėjimas draudimo sutartyje nustatytu laiku nedaro įtakos draudimo sutarties įsigaliojimui.

29. Draudimo sutarties termino pradžia ir pabaiga nurodoma kalendorine data draudimo sutartyje, kartu nurodant valandą ir minutes. Informacija apie draudimo sutarties termino pradžią ir pabaigą, o jei jų tiksliai nurodyti prieš sudarant draudimo sutartį nėra įmanoma, – jų nustatymo tvarką, pateikiama prieš sudarant draudimo sutartį, tokią informaciją išskiriant (pvz., šriftu, paryškinimu) iš kartu teikiamos informacijos.

30. Draudimo sutartis nutraukiama Privalomojo draudimo įstatyme nustatyta tvarka. Draudimo sutartis negali būti nutraukta atgaline data.

31. Draudėjo prašymu jo civilinę atsakomybę įprastine draudimo sutartimi apdraudęs draudikas ne vėliau kaip per 15 dienų nuo draudėjo rašytinio prašymo gavimo dienos privalo jam neatlygintinai išduoti pažymą apie su draudėjo transporto priemone susijusius žalos atlyginimo atvejus ar jų nebuvimą už mažiausiai paskutinių 5 metų sutartinių santykių laikotarpį ar už kitą laikotarpį, jei sutartiniai santykiai truko trumpiau.

VI SKYRIUS

DRAUDIMO RIZIKOS PADIDĖJIMAS IR SUMAŽĖJIMAS

32. Jeigu draudimo rizika, numatyta draudimo sutartyje, padidėja ar gali padidėti draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu, draudėjas ar apdraustasis privalo informuoti draudiką apie padidėjusią draudimo riziką Sąlygų 34 punkte nustatyta tvarka.

33. Laikoma, kad rizika padidėja ar sumažėja, kai draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu pasikeičia kuri nors aplinkybė, tiesiogiai susijusi su pavojaus draudimo objektui padidėjimu ar sumažėjimu, ir jeigu draudikas nurodė ją draudimo sutartyje, kaip turinčią įtakos draudimo rizikos padidėjimui ar sumažėjimui. Draudimo rizikos padidėjimo aplinkybe negali būti nurodoma transporto priemonių valdytojų pilietybė, gyvenamoji vieta, transporto priemonės naudojimo teritorija (Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybės bei Šveicarijos Konfederacija).

34. Jeigu draudimo rizika padidėja dėl draudėjo ar apdraustojo veiksmų, draudėjo ar apdraustojo pranešimas turi būti pateiktas ne vėliau, nei ji padidėja, visais kitais atvejais – tuoj pat, kai draudėjas ar apdraustasis apie tokius pasikeitimus sužinojo ar turėjo sužinoti, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo to momento, kurį draudėjas ar apdraustasis sužinojo ar turėjo sužinoti apie padidėjusią draudimo riziką.

35. Padidėjus draudimo rizikai, draudėjas, jeigu draudikas reikalauja, privalo sumokėti papildomą draudimo įmoką.

36. Draudėjas privalo savarankiškai informuoti apdraustuosius apie draudiko draudimo sutartyje nurodytus draudimo rizikos padidėjimo atvejus.

37. Jeigu draudimo sutarties galiojimo metu paaiškėja, kad draudimo rizika sumažėja ar gali sumažėti, draudėjas dėl draudimo rizikos sumažėjimo turi teisę reikalauti sumažinti draudimo įmoką, o draudikas privalo ją sumažinti.

VII SKYRIUS

DRAUDIMO SUTARTIES PRATĘSIMAS

38. Draudėjo prašymu draudimo sutarties galiojimo metu draudikas Privalomojo draudimo įstatyme nustatyta tvarka privalo atleisti draudėją nuo draudimo įmokų pagal galiojančią draudimo sutartį mokėjimo, jei draudėjas ketina nenaudoti transporto priemonės ilgiau kaip vieną mėnesį. Draudėjas privalo su draudiku aptarti abiem pusėms priimtiniu būdu pateikti įsipareigojimą atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo laikotarpiu nenaudoti pačiam ir neleisti naudoti kitiems asmenims draudimo sutartyje nurodytos transporto priemonės.

39. Atleidimo nuo draudimo įmokų mokėjimo laikotarpis pasibaigia suėjus draudėjo prašyme atleisti nuo draudimo įmokų pagal galiojančią draudimo sutartį mokėjimo nurodytam terminui arba tada, jeigu draudikas draudėjo prašymu išduoda naują draudimo liudijimą. Jeigu draudimo įmoka buvo sumokėta už laikotarpį, kuriuo draudėjas yra atleistas nuo draudimo įmokų mokėjimo, draudikas privalo pratęsti draudimo sutarties galiojimo terminą tam laikotarpiui, nereikalaudamas už šį laikotarpį papildomų draudimo įmokų.

40. Jeigu draudimo įmoka buvo sumokėta už laikotarpį, kuriuo draudėjas yra atleistas nuo draudimo įmokų mokėjimo, pratęsus draudimo sutarties galiojimo terminą bendras draudimo sutarties pratęsimo laikotarpis negali būti ilgesnis kaip 12 mėnesių, o draudiko išduodamo draudimo liudijimo galiojimo terminas negali būti trumpesnis kaip 1 mėnuo. Draudimo liudijimą draudikas išduoda tam dienų skaičiui, kuriam draudėjas buvo atleistas nuo draudimo įmokų mokėjimo.

41. Pasibaigus įprastinės draudimo sutarties galiojimo terminui, draudimo sutarties galiojimo terminas pratęsiamas draudimo sutartyje nustatytais sąlygomis ir tvarka 12 mėnesių terminui, jeigu tokia sąlyga buvo numatyta draudimo sutartyje ir draudėjas ar draudikas nepareiškia raštu nesutikimo pratęsti draudimo sutarties galiojimo termino. Pratęsus draudimo sutarties galiojimo terminą, draudikas privalo draudėjui išduoti draudimo sutarties sudarymą patvirtinančius dokumentus.

42. Nesutikimą dėl draudimo sutarties galiojimo termino pratęsimo draudėjas ar draudikas turi teisę pareikšti draudimo sutarties sudarymo ar galiojimo metu, bet ne vėliau kaip prieš mėnesį iki įprastinės draudimo sutarties galiojimo termino pabaigos.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

43. Įprastinę draudimo sutartį įteikęs draudimo produktų platintojas likus ne mažiau kaip 15 dienų iki įprastinės draudimo sutarties termino pabaigos transporto priemonės draudėją trumpąja žinute (SMS) draudėjo nurodytu mobiliojo telefono numeriu arba draudėjo nurodytu elektroninio pašto adresu informuoja apie įprastinės draudimo sutarties termino pabaigą ir apie pareigą apdrausti transporto priemonę ne vėliau kaip paskutinę transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo apsaugos galiojimo pagal sudarytą draudimo sutartį dieną. Draudėjas turi teisę atsisakyti gauti priminimą apie įprastinės draudimo sutarties termino pabaigą.

44. Sąlygose numatytais informacijos teikimo raštu atvejais informacija teikiama vadovaujantis Draudimo įstatyme nustatytais informacijos pateikimo raštu draudėjams, apdraustiesiems, naudos gavėjams ar nukentėjusiems tretiesiems asmenims sąlygomis.

45. Draudikas ir (arba) draudimo produktų platintojas, pažeidęs Sąlygas ir kitus teisės aktus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.
